C 23256-A (Pages : 4) Name.......................................

Reg. No....................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(2019 Admission onwards)

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

Time : 15 Minutes	**Total No. of Questions : 20**	**Maximum : 5 Weightage**

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. The candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Each question is provided with choices (A), (B) and (C) having one correct answer. Choose the correct answer and enter it in the main answer-book.
4. The MCQ question paper will be supplied after the completion of the descriptive examination.

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

1. काव्यनाट्ययो: विवरणं कुत्र दृश्यते ?

(A) नाट्यशास्त्रे (B) काव्यादर्शे

(C) ध्वन्यालोके

2. अभिनवगुप्तेन विरचितं नाट्यशास्त्रग्रन्थस्य टीका —————— इत्यभिधीयते ?

(A) अभिनवभारति: (B) विवरणं

(C) सञ्जीवनि

3. —————— व्यभिचारीभावा: सन्ति ?

(A) ३३ (B) ५०

(C) ४०

4. स्वरा: कतिविधा: ?

(A) पञ्चविधा (B) षट्विधा

(C) सप्तविधा

5. अत्भुदस्य दैवत: क: ?

(A) महाकाल: (B) ब्रह्म:

(C) काल:

6. हास्यो नाम —————— स्थायीभावात्मक: ।

(A) रति: (B) शान्त:

(C) हास:

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

7. अस्य भावा: स्तम्भ स्वेदोद्व्रोमाञ्चावेगादय: कस्य ?

(A) हासस्य (B) वीरस्य

(C) अद्भुदस्य

8. दष्टनष्टस्य बीजस्य मह: अन्वेषणम् कस्यां सन्धौ भवति ?

(A) प्रतिमुखं (B) गर्भं

(C) मुखं

9. —————— संस्कृतप्राय: ?

(A) कैशिकी (B) आरभटी

(C) भारती

10. रते: लक्षणं किम् ?

(A) मनोनुकूलार्थे मनस: प्रणयितं (B) वागादिवकृतैश्चेतोविकासो

(C) विस्फारश्चेतसो यस्तु स

11. रसस्य कति भेदा: ?

(A) अष्ट (B) नव

(C) दशा

12. वीररसस्य स्थायीभाव: अस्ति —————— ?

(A) हास: (B) क्रोध:

(C) उत्साह:

13. रौद्रस्य वर्ण: किम् ?

(A) शुक्ल: (B) कृष्ण:

(C) सुवर्णवत्

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

14. वीथी किम् ?

(A) वृत्ति (B) सन्धि

(C) रूपकम्

15. डिमस्य अङ्गीरस: क: ?

(A) शृङ्गार: (B) रौद्र:

(C) करुण:

16. अनल्पाण्वम ———————— ?

(A) ओज: (B) कान्ति:

(C) माधुर्य:

17. अर्थप्रकृतय: कतिविधा ?

(A) ५ (B) ३

(C) ७

18. बीजारम्भयो: योगे क: सन्धि: ?

(A) मुखं (B) प्रतिमुखं

(C) गर्भं

19. नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ———————— यदुदाहृतम् ?

(A) ब्रह्मणा (B) विष्णुना

(C) भरतेन

20. नाट्ये गीतं कुत्र स्वीकृतम् ?

(A) ऋग्वेदात् (B) अथर्ववेदात्

(C) सामवेदात्

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23256 (Pages : 2) Name.....................................

Reg. No....................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(2019 Admission onwards)

Time : Three Hours Maximum : 30 Weightage

General Instructions

Covid Instructions are not applicable for Pvt/SDE students

1. *In cases where choices are provided, students can attend* **all** *questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *The instruction if any, to attend a minimum number of questions from each sub section / sub part / sub division may be ignored.*
4. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

Natyasastra Chapter VI with Abhinavabharati and Dasarupaka Chapter I and II.

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari Script.

Part I

I. त्रयाणां लघुटिप्पणी: लिखत । :

1 कारिका

2 वृत्तय: कति ? नामानि लिखत ।

3 चतुर्विधमातोद्यं प्रदर्शयत ।

4 ''तत्र रसानेव तावदादौ अभिव्याख्यास्याम:'' इति पूर्वं रसशब्द: बहुवचने, तथा च ''नहि रसादृते कश्चिदर्थ: प्रवर्तते'' इति पश्चात् रसशब्द: एकवचने च प्रयुक्त: । अभिनवभारतीम् अनुसृत्य अस्य युक्तिं लिखत ।

5 रसानामुत्पत्तिहेतव: चत्वारो रसा: के ?

(3 × 2 = 6 weightage)

Turn over

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

II. त्रयाणां लघूपन्यासं लिखत :

6 शृङ्गारस्वरूपं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।

7 वीररसं सप्रभेदं प्रतिपादयत ।

8 भट्टलोल्लटानुसारेण रससूत्रं व्याख्यात ।

9 स्थायी तु काव्यबलादपि नानुसन्धेया इति यथाग्रन्थं स्पष्टयत ।

10 भट्टनायकाभिमतं रसत्रव्याख्यानं स्ववाक्यैः संक्षिपत ।

(3 × 3 = 9 weightage)

III. अन्यतरमधिकृत्य उपन्यस्यत :

11 एकादशसङ्ग्रहाङ्गानां नामानि स्वरूपं भेदान् च यथाग्रन्थं विस्तरेण प्रतिपादयत ।

12 अभिनवगुप्ताभिमतं रससूत्रव्याख्यानं स्पष्टयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

IV. एकमधिकृत्य लघुटिप्पणिं लिखत :

13 प्रासङ्गिकस्य इतिवृत्तस्य लक्षणमुक्त्वा तस्य भेदद्वयं स्पष्टयत ।

14 धीरोद्धतस्य नायकस्य लक्षणं लिखत ।

(1 × 2 = 2 weightage)

V. एकमधिकृत्य लघूपन्यासं लिखत :

15 मुखसन्धेः लक्षणमुक्त्वा तस्य द्वादश अङ्गानां नामानि लिखत ।

16 अष्टौ सात्त्विकान् नायकगुणान् प्रतिपादयत ।

(1 × 3 = 3 weightage)

VI. एकमधिकृत्य उपन्यस्यत

17 प्रतिमुखसन्धेः लक्षणमुक्त्वा तदङ्गानि सोदाहरणं लक्षयत ।

18 स्त्रीणां स्वभावजानां लीलाद्यानां दश भावानां प्रत्येकं सोदाहरणं लक्षणं लिखत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23255-A (Pages : 4) Name.....................................

Reg. No...................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II

(2019 Admission onwards)

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

Time : 15 Minutes	Total No. of Questions : 20	Maximum : 5 Weightage

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. The candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer-book.
4. The MCQ question paper will be supplied after the completion of the descriptive examination.

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

1. न्यायसूत्रकार: क: ?

(गौतम:, वररुचि:, कपिल:)

2. न्यायसिद्धान्तमुक्तावल्या: कर्ता क: ?

(वररुचि:, गौतम:, विश्वनाथ पञ्चानन:)

3. कारिकावली कस्य ग्रन्थ: भवति ?

(विश्वनाथपण्डितस्य, वात्स्यायनस्य, वाचस्पतिमिश्रस्य)

4. न्यायमञ्जरी कस्य ग्रन्थ: भवति ?

(वात्स्यायनस्य, जयन्तस्य, वाचस्पतिमिश्रस्य)

5. गंगेशोपाध्यायस्य ग्रन्थ: भवति ———— ?

(तत्त्वचिन्तामणि, कारिकावली, न्यायमञ्जरी)

6. पदजन्यपदार्थस्मरणं किम् ?

(करणं, पदार्थधी, पदज्ञानं)

7. नश्यतीत्यादौ प्रतियोगित्वे का लक्षणा ?

(निरूढलक्षणा, लक्षणलक्षणा, रूढलक्षणा)

8. पदं कतिविधं भवति ?

(त्रिविधं, चतुर्विधं, षड्विधं)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

9. यत्रावयवशक्तिरनपेक्षया समुदायशक्त्या बुध्यते तत् ———— ?

(योगरूढं, रूढं, यौगिकरूढं)

10. यत्र तु अवयवशक्तिविषये समुदायशक्तिरप्यस्ति तत् ———— ?

(योगरूढं, रूढं, यौगिकरूढं)

11. पदार्थे तत्र तद्वत्ता ———— परिकीर्तिता ?

(आकांक्षा, योग्यता, सन्निधि)

12. शाब्दबोधे ———— चतुर्विधम् ?

(करणं, कारणं, कार्यं)

13. महाभाष्यस्य कर्ता कः ?

(पाणिनिः, पतञ्जलिः, वररुचिः)

14. महाभाष्यस्य प्रथमाध्यायस्य नाम किम् ?

(पस्पशाह्निकं, परस्पराह्निकं, सन्धिप्रकरणम्)

15. पतञ्जलिना विरचितः व्याकरणग्रन्थः कः ?

(महाभाष्यं, अष्टाध्यायी, लघुसिद्धान्तकौमुदी)

16. रक्षोहागमलध्वसन्देहाः ———— ?

(प्रमाणम्, प्रयोजनम्, परिभाषा)

17. पाणिनिः कः ?

(सूत्रकारः, भाष्यकारः, वार्तिककारः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

18. वैयाकरणानां मते शब्दः कतिविधाः ?

(त्रिविधाः द्विविधाः, चतुर्विधाः)

19. कालसंख्या कति ?

(त्रीणि, चत्वारि, षट्)

20. "मन्त्रः कल्पो ब्राह्मणं चतुर्थी व्यावहारिकी" ति के ?

(स्मार्ताः, याज्ञिकाः, ब्राह्मणाः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23255 (Pages : 2) Name....................................

Reg. No....................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II

(2019 Admission onwards)

Time : Three Hours Maximum : 30 Weightage

General Instructions

Covid Instructions are not applicable for Pvt/SDE students

1. *In cases where choices are provided, students can attend* **all** *questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *The instruction if any, to attend a minimum number of questions from each sub section / sub part / sub division may be ignored.*
4. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari Script.

1. Nyayasiddhantamuktavali (Sabdakhanda only)
2. Mahabhashya of Patanjali (Paspasahnika only)

Part I

I. द्वौ प्रश्नौ वाक्येन वाक्याभ्यां वा उत्तरयत :

1 पदजन्यत्वं वृत्तिज्ञानेन सहकृतं नास्ति चेत् को दोषः ?

2 कोशादपि शक्ति इति कुत्रचित् बाधकात् त्यज्यते । अस्य एकम् उदाहरणं स्पष्टयत ।

3 पदाध्याहारः आवश्यक इत्यस्य एकम् उदाहरणं लिखत ।

4 का नाम शक्तिः ?

(2 × 2 = 4 weightage)

II. द्वयोः लघूपन्यासमारचयत :

5 "तत्पुरुषे तु पूर्वपदे लक्षणा ।" स्पष्टयत ।

6 योग्यतायाः लक्षणं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

Turn over

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

7 व्यापारे शक्तिरिति मीमांसकमतं खण्डयत ।

8 व्यवहारत: कथं शक्तिग्रह इति यथाग्रन्थं स्पष्टयत ।

(2 × 3 = 6 weightage)

III. एकम् उपन्यस्यत :

9 जातिमात्रशक्तिवादिमीमांसकमतमुद्भ्व्य निरस्य
जात्याकृतिविशिष्टव्यक्तौ शक्तिं व्यवस्थापयत ।

10 लक्षणाया: लक्षणं यथाग्रन्थं निरूप्य लक्षणाबीजविषये ग्रन्थकारमतं स्पष्टयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

IV. द्वौ प्रश्नौ वाक्येन वाक्याभ्यां वा उत्तरयत :

11 चतुर्भिश्च प्रकारै: विद्योपयुक्ता भवति । कथम् ?

12 कथंजातीयक: पुनरूत्सर्ग: इति सोदाहरणं लिखत ।

13 ऊष, तेर, चक्र, पेच इति शब्दानाम् अर्थे प्रयुज्यमानान् अन्यान् शब्दान् लिखत ।

14 न केवलं चर्चापदानि व्याख्यानम् । किं पुनर्व्याख्यानम् ?

(2 × 2 = 4 weightage)

V. द्वयो: लघूपन्यासमारचयत :

15 उत त्व: पश्यन्न ददर्श वाचमुत त्व: श्रृण्वन्न श्रृणोत्येनाम् ।
उतो त्वस्मै तन्वं विसस्रे जायेव पत्य उशती सुवास ।।

16 चत्वारि वाक्परिमिता पदानि तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिण: ।
गुहा त्रीणि निहिता नेङ्गयन्ति तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति ।।

17 यदधीतमविज्ञातं निगदेनैव शब्द्यते
अनग्नाविव शुष्केन्धौ न तज्ज्वलति कर्हिचित् ।।

18 वृत्तिसमवायार्थ उपदेश: ।

(2 × 3 = 6 weightage)

VI. एकम् उपन्यस्यत :

19 अथ शब्दानुशासनम् इति सूत्रस्यार्थं स्पष्टीकृत्य क: शब्द:, केषां शब्दानाञ्चेत्यपि स्फुटं वर्णयत ।

20 सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे इति सम्पूर्णं व्याख्यात ।

(1 × 5 = 5 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23254-A (Pages : 4) Name.....................................

Reg. No...................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS—I

(2019 Admission onwards)

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

Time : 15 Minutes	Total No. of Questions : 20	Maximum : 5 Weightage

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. The candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer-book.
4. The MCQ question paper will be supplied after the completion of the descriptive examination.

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS—I

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

1. काव्यप्रकाशसंकेतस्य कर्ता ?

(दण्डि, मम्मट, रुय्यक)

2. क्वचिदभिन्नार्थत्वं —————— प्रभेदः ।

(यमकस्य, वक्रोक्तिः, उपमेयोपमा)

3. वक्रोक्तिजिवितकारः पुनर्वैदग्ध्यभङ्गीभणितिस्वभावां बहुविधां —————— एव प्राधान्यात्काव्यजीवितं उक्तवान् ।

(गुणं, वक्रोर्क्ति, रीति)

4. द्वयोः पर्यायेण तस्मिन् —————— ।

(उपमेयोपमा, यमकम्, अनन्वय)

5. आरोप्यमाणस्य प्रकृतोपयोगित्वे —————— ।

(अनन्वयः, परिणामः, उपमेयोपमा)

6. तीर्त्वा भूतेशमौलिस्रजममरधुनीमात्मनासौ तृतीयः—इति कस्यालङ्कारस्य उदाहरणम् ?

(समानाधिकरण्यः, वैयधिकरण्यः, अनन्वयः)

7. शुद्धो कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(संदेहा, उल्लेखः, वक्रोक्तिः)

8. —————— यत्र संशय एव पर्यवसानम् ।

(शुद्धो, निश्चयान्त, निश्चयगर्भो)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

9. सादृश्याद् वस्त्वन्तरप्रतीतिः ———————— ।

(उल्लेखः, भ्रान्तिमान्, अपह्नुतिः)

10. संभवद्वस्तुसंबन्धा इति कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(निदर्शना, सहोक्तिः, विनोक्तिः)

11. भेदप्राधान्ये उपमानादुपमेयस्याधिक्ये विपर्यये वा ———————— ।

(व्यतिरेकः, सहोक्तिः, विनोक्तिः)

12. श्लेषभित्तिकोऽन्यथा इत्येवं कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(अभेदाध्यवसायरूपा, कार्यकारणप्रतिनियमविपर्ययरूपा, व्यतिरेकः)

13. विनोक्तिः कति ?

(३, २, ४)

14. कारणाभावे कार्यस्योत्पत्ति ———————— ।

(परिकरः, विनोक्तिः, विभावना)

15. उक्तनिमित्त—कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(विभावना, संकरः, अर्थापत्तिः)

16. सा च द्विविधा—उक्तनिमित्तानुक्तनिमित्ता च—इदं कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(विशेषोक्तिः, सहोक्तिः, संकरः)

17. अप्राकरणिकात् अर्थापतनं—कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(अर्थापत्तिः, संसृष्टिः, परिकरः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

18. अन्यथोक्तस्य वाक्यस्य काकुश्लेपाभ्यामन्यथा योजनं ———————— ।

(संसृष्टिः, वक्रोक्तिः, विभावना)

19. तत्र श्लेषोऽभङ्गसभङ्गत्वेनोभयमयत्वेन त्रिविधः कस्यालङ्कारः ?

(विशेषोक्तिः, संकरः, वक्रोक्तिः)

20. तत्र तिलतण्डुलन्यायेन भवन्ती संसृष्टिः ———————— ।

(त्रिधा, पञ्चधा, द्विधा)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23254 (Pages : 2) Name.....................................

Reg. No..................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS—I

(2019 Admission onwards)

Time : Three Hours Maximum : 30 Weightage

General Instructions

Covid Instructions are not applicable for Pvt/SDE students

1. *In cases where choices are provided, students can attend* **all** *questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *The instruction if any, to attend a minimum number of questions from each sub section / sub part / sub division may be ignored.*
4. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

Alankarasarvasva of Ruyyaka (Bhumika and 20 Alankaras only)

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari Script.

I. अधोनिर्दिष्टेषु चतुर्णाम् उत्तरं लिखत :

(Write short answer for any *four* of the following)

1 भामहोद्भटप्रभृतीनां प्रतीयमानार्थविषये क: विचार इति प्रतिपादयत ।

2 उत्प्रेक्षाया: रसवत्प्रेय:प्रभृतीनां च विषये रूद्रटमतं स्पष्टयत ।

3 यमकं सोदाहरणं लक्षयत ।

4 अनन्वयालङ्कारं सोदाहरणं लक्षयत ।

5 उपमेयोपमां सोदाहरणं लक्षयत ।

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

6 सच्छायाम्भोजवदना: सच्छायवदनाम्बुजा ।
वाप्योऽङ्गना इवाभान्ति यत्र वाप्य इवाङ्गना: ।। इत्यत्र
लक्षणसमन्वयपूर्वकम् अलङ्कारं निर्धारयत ।

7 चूडामणिपदे धत्ते यो देवं रविमागतम् ।
सतां कार्यातिथेयीति बोधयन्गृहमेधिन: ।। इत्यत्र
लक्षणसमन्वयपूर्वकम् अलङ्कारं निर्धारयत ।

(4 × 2 = 8 weightage)

II. लघुनिबन्धरूपेण चतुर्णाम् उत्तरं लिखत :

8 'वक्रोक्तिजीवितकारस्य दर्शनं स्पष्टयत ।

9 ''तत्र व्यङ्ग्यस्य प्राधान्याप्राधान्याभ्यां ध्वनिगुणीभूतव्यङ्ग्याख्यौ द्वौ काव्यभेदौ'' । अत्र ध्वनिकाव्यस्य प्रभेदान् यथाग्रन्थं प्रदर्शयत ।

10 अपह्नुति:

11 परिणामालङ्कार:

12 उल्लेखालङ्कार:

13 विनोक्ति:

14 अर्थापत्ति:

(4 × 3 = 12 weightage)

III. उपन्यासरूपेण द्वयो: उत्तरं लिखत :

15 निदर्शनालङ्कारं यथाग्रन्थं सम्यङ्निरूपयत ।

16 विशेषोक्त्यलङ्कारं यथाग्रन्थं सम्यङ्निरूपयत ।

17 सङ्करालङ्कारस्य यथाग्रन्थं लक्षणं निरूपयत ।

18 सहोक्त्यलङ्कारं यथाग्रन्थं सम्यङ्निरूपयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23253-A (Pages : 4) Name..............................

Reg. No..............................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 05—DHVANI THEORY I

(2019 Admission onwards)

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

Time : 15 Minutes	**Total No. of Questions : 20**	**Maximum : 5 Weightage**

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. The candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer-book.
4. The MCQ question paper will be supplied after the completion of the descriptive examination.

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

SKT 2C 05—DHVANI THEORY I

(Multiple Choice Questions for SDE Candidates)

1. ध्वन्यालोके कति उद्योताः सन्ति ?

(१०, ४, ६)

2. न त्वस्य क्षोदक्षमं तत्वं किंचिदपि प्रकाशयितुं शक्यं, कस्य ?

(रसस्य, ध्वनेः, लक्षणायाः)

3. अपरे तस्याभावं जगदुः । कस्याभावम् ?

(ध्वनेः, रसस्य, अनुमानस्य)

4. अन्ये तं ध्वनिसंज्ञितं काव्यात्मानं ———— इत्याहुः ?

(गुणवृत्तिः, कर्मवृत्तिः, अनुमितिः)

5. करुणस्थायिभावः ———— ?

(शोकः, रतिः, क्रोधः)

6. प्रथमे हि विद्वांसो ———— भवन्ति ?

(वैयाकरणाः, सांख्याः, वैशेषिकाः)

7. "सुवर्णपुष्पां...." इति श्लोकः कस्य ध्वनिभेदस्योदाहरणं भवति ?

(अविवक्षितवाच्यस्य, विवक्षितान्यपरवाच्यस्य, असंलक्ष्यक्रमव्यंग्यस्य)

8. ध्वनिः भक्त्या न एकत्वं बिभर्ति । कस्मात् ?

(रूपभेदात्, गुणभेदात्, परिमाणभेदात्)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

9. अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यध्वनि: कस्य प्रभेद: भवति ?

(अविवक्षितवाच्यध्वने:, विवक्षितान्यपरवाच्यध्वने:, संलक्ष्यक्रमव्यंग्यध्वने:)

10. यत्नत: प्रत्यभिज्ञेयौ तौ शब्दार्थौ —————— ?

(सहृदयस्य, महाकवे:, ध्वनिकारस्य)

11. वैयाकरणानुसारं ध्वनिशब्दस्य "ध्वन्यतेति ध्वनि:" इत्यनेन को विवक्षित: ?

(वाच्यवाचकौ, व्यंग्यार्थ:, व्यंजनाव्यापार:)

12. ते स्वहृदयसंवादभाज: —————— ?

(वैयाकरणा:, सांख्या:, सहृदया:)

13. "येषां काव्यानुशीलनाभ्यासवशाद्विशदीभूते मनोमुकुरे...." इति केनोक्त: सहृदयलक्षण: ?

(अभिनवगुप्तेन, आनन्दवर्धनेन, मम्मटेन)

14. विवक्षिताभिधेयस्य ध्वनेरात्मा —————— मत: ?

(द्विधा, त्रिधा, अष्टधा)

15. —————— एव मधुर: पर: प्रह्लादनो रस: ?

(करुण:, वीर:, शृंगार:)

16. अभिनवभारती कस्य ग्रन्थस्य व्याख्यान: भवति ।

(ध्वन्यालोकस्य, नाट्यशास्त्रस्य, काव्यप्रकाशस्य)

17. अभिनवगुप्तप्रणीतं ध्वन्यालोकव्याख्यानं भवति ——————

(रसभारती, अभिनवभारती, लोचनम्)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

18. "अंशत्वं न ——————" ?

(रूपता, रसत्वं, भावता)

19. "कविसहृदयाख्यं विजयते" कस्योक्तिरियं ?

(अभिनवगुप्तस्य, भरतस्य, आनन्दवर्धनस्य

20. लोचनं ध्वन्यालोकस्य —————— भवति ?

(भाष्यं, व्याख्यानं, वृत्तिः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

C 23253 (Pages : 3) Name.....................................

Reg. No..................................

SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY) EXAMINATION, APRIL 2022

April 2021 Session for SDE/Private Students

(CBCSS)

Sanskrit Sahithya Special

SKT 2C 05—DHVANI THEORY I

(2019 Admission onwards)

Time : Three Hours Maximum : 30 Weightage

General Instructions

Covid Instructions are not applicable for Pvt/SDE students

1. *In cases where choices are provided, students can attend* **all** *questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section/Part shall remain the same.*
3. *The instruction if any, to attend a minimum number of questions from each sub section/sub part/sub division may be ignored.*
4. *There will be an overall ceiling for each Section/Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section/Part.*

Dhvanyaloka Chapter–I with Locana and Chapter–II

Answers should be written in Sanskrit in Devanagari Script.

I. कारिकाद्वयं व्याख्यात :

1 यथा पदार्थद्वारेण वाक्यार्थ: संप्रतीयते ।

वाच्यार्थपूर्विका तद्वत्प्रतिपत्तस्य वस्तुन: ।।

2 योऽर्थ: सहृदयश्लाघ्य: काव्यात्मेति व्यवस्थित: ।

वाच्य: प्रतीयमानाख्यौ तस्य भेदावुभौ स्मृतौ ।।

3 रस–भावतदाभास–भावशान्त्यादिरक्रम: ।

ध्वनेरात्माङ्गिभावेन भासमानो व्यवस्थित: ।।

Turn over

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

4 तमर्थमवलम्बन्ते येऽङ्गिनं ते गुणाः स्मृताः ।

अङ्गाश्रितास्त्वलङ्काराः मन्तव्याः कटकादिवत् ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

II. **द्वयोः** लघुटिप्पणीः लिखत :

(Illustrate any *two* examples of the following) :

5 प्रवातनीलोत्पलनिर्विशेषमधीरविप्रेक्षितमायताक्ष्याः ।

तया गृहीतं नु मृगाङ्गनाभ्यस्ततो गृहीतं नु मृगाङ्गनाभिः ॥

6 चञ्चद्भुजभ्रमितचण्डगदाभिघात

सञ्चूर्णितोरूयुगलस्य सुयोधनस्य ।

स्त्यानावनद्धघनशोणितशोणपाणि-

रूत्तंसयिष्यति कचांस्तव देवि भीमः ॥

7 कपोले पत्राली करतलनिरोधेन मृदिता

निपीतो निश्वासैरयममृतहृद्योऽधररसः ।

मुहुः कण्ठे लग्नस्तरलयति बाष्पस्तनतटीं

प्रियो मन्युर्जातस्तव निरनुरोधे न तु वयम् ॥

8 शिखरिणि क्व नु नाम कियच्चिरं

किमभिधानमसावकरोत्तपः ।

तरूणि येन तवाधरपाटलं

दशति बिम्बफलं शुकशावकः ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

III. चतुर्णां लघूपन्यासं लिखत :

(Write short essays on any *four* of the following) :

9 "तस्मादन्वयव्यतिरेकाभ्याम् अभिधेयसामर्थ्याक्षिप्तत्वमेव रसादीनाम्" स्पष्टयत ।

10 ध्वनिलक्षणकारिकां स्पष्टं व्याख्यात ।

11 गुणभेदान् सोदाहरणं लक्षयत ।

12 रसादेरलङ्कारस्य लक्षणं सोदाहरणं लिखत ।

13 "तस्माद् भक्तिरलक्षणम्" साधयत ।"

14 शब्दशक्तिमूलध्वने: लक्षणं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

15 ध्वन्यालोकानुसारेण त्रयाणां गुणानां लक्षणं लिखत ।

(4 × 3 = 12 weightage)

IV. द्वे उपन्यस्यत :

(Write essays on any of the two) :

16 ध्वन्यभाववादिनां मतानि उपस्थाप्य खण्डयत ।

17 अभिनवगुप्तस्य जीवनं लोचनव्याख्यां च अधिकृत्य निबन्धमेकं लिखत ।

18 अलङ्काराणां ध्वनिकाव्ये सन्निवेशार्थं के समीक्षाप्रकारा: ध्वन्यालोके प्रतिपादिता: ?

19 अविवक्षितवाच्यध्वने: सप्रभेदं सोदाहरणं लक्षणं लिखत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT